

FƏNN SILLABUSU
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: 6001019-Tarix və coğrafiya müəllimliyi A,B

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Azərbaycan tarixi-2 (Təhsil Nazirliyinin 02.02.2022-ci il tarixli F55 nömrəli əmri ilə qrif verilmişdir.)

Kodu: IPF-B05.2

Tədris ili: 2025-2026

Semestr: II (yaz)

Tədris yükü: Cəm: 210 saat. Auditoriya yükü: (45 saat mühazirə, 30 saat seminar.)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 7 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Mühazirə müəllimi: dos. İbadov Rakif Hüseyn oğlu, seminar müəllimi: m.Əbilova Nəzakət Səfər qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə.Məmmədov küçəsi, 22.

Məsləhət saati: I-II günlər saat: 14⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı: ibadov_rakif@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Rəcəbli Qəzənfər. Azərbaycan tarixi. Bakı, 2013
2. Nuriyeva İ. Azərbaycan tarixi. Bakı, 2024
3. Azərbaycan VII-XII əsrlərdə: tarix, mənbələr, şərhələr". Bakı, 2023
4. Piriye V.Z. Azərbaycan XIII- XIV əsrlərdə. Bakı, 200
5. Zakiroğlu O. Qaraqoyunlular: I kitab. Bakı, 2015
6. Nəcəfli T. Azərbaycan Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətləri. Bakı, 2012
7. „Uzun Həsən – Ağqoyunlu dövlətinin hökmdarı". Bakı, 2025
8. Əfəndiyev O. Azərbaycan Səfəvilər dövləti. Bakı, 2016
9. Həsənov H. Azərbaycan tarixi: XVIII əsrin son rübü-XIX əsrin əvvəlləri. Bakı, 2022
10. Gözelova N.; Bağirov Ə. XVIII əsrin 30-40-cı illərində Nadir şah Əfşarın Bağdad yürüşləri. Bakı, 2018
11. Mustafazadə T. XVIII əsrin II rübündə Xəzəryanı regionda beynəlxalq münasibətlər və Nadir şah Əfşarın diplomatiyası. Bakı, 2022
12. Mustafazadə T. XVIII-XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda elm və mədəniyyət. Bakı, 2024
13. İbadov R. Azərbaycan beynəlxalq münasibətlərdə (XVIII əsrin sonu). Lənkəran, 2025
14. Mustafazadə T. Azərbaycan xanlıqlarının qısa tarixi. Bakı, 2011
15. Mustafayev C. Azərbaycan xanlıqlar dövründə. Bakı, 2012
16. İrəvan xanlığı: Rusiya işğalı və ermənilərin Şimali Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi. Bakı, 2025
17. I Dünya müharibəsi illərində böyük dövlətlərin Azərbaycan siyasəti (1914-1918). Bakı, 2000
18. Mustafazadə T. XVIII-XXI əsrin əvvəllərində Azərbaycanın beynəlxalq siyasi münasibətlər. Bakı, 2021

IV. Rəkvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Azərbaycan tarixi-1 fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan tarixinin Tarix müəllimliyi ixtisasında tədrisinin 2-ci hissəsi Səlcuqlar dövlətinin yaranmasından xanlıqlar dövrünə qədərki tarixi dövrü əhatə edir.

Azərbaycan tarixinin tədrisində əsas məqsəd dövlətçilik tarixində varisliyi, milli mədəniyyəti, milli adət-ənənələrimizə məhəbbət yaratmaqla onları yaşadıb inkişaf etdirməyə təkan verməkdən ibarətdir. Bu fənn özünəməxsus səciyyəvi xüsusiyyətlərə malikdir. Burada əsas məqsəd tarixi hadisələri faktlar əsasında şərh etmək və səciyyəvi olan anlayışları ətraflı şəkildə işıqlandırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələr biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 bal) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 bal) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 45 saat, seminar - 30 saat. Cəmi 75 saat.

N	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	Tarix
1	Mövzu: Azərbaycan Qaraqoyunlu dövləti Plan: 1. Qaraqoyunluların Təbriz uğrunda mübarizələri. Qaraqoyunlu	2	

	<p>dövlətinin yaranması.</p> <p>2. Qaraqoyunlu Qara Yusifin daxili və xarici siyasəti.</p> <p>3. Qaraqoyunlu-Osmanlı əlaqələri.</p> <p>4. Qaraqoyunlu-Ağqoyunlu münasibətləri. Muş döyüşü (1467). Qaraqoyunlu dövlətinin süqutu.</p> <p>Mənbə: [1, 7, 8, 9]</p>		
2	<p>Mövzu: Azərbaycan Ağqoyunlu dövləti</p> <p>Plan:</p> <p>1. Azərbaycan Ağqoyunlu dövlətinin yaranması.</p> <p>2. Uzun Həsəninin daxili siyasəti</p> <p>3. Ağqoyunlu dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri ilə münasibətləri. Ağqoyunlu-Osmanlı münasibətləri.</p> <p>4. Ağqoyunlu dövlətinin Şirvanşah və Səfəvilərlə münasibətləri.</p> <p>Mənbə: [4, 7, 8, 9]</p>	4	
3	<p>Mövzu: XII-XV əsrlər Azərbaycan mədəniyyəti</p> <p>Plan:</p> <p>1. Məktəb və mədrəsələr.</p> <p>2. Ədəbiyyat: Qətran Təbrizi. Əfsələddin Xaqani. Nizami Gəncəvi. İzzəddin Həsənoğlu.</p> <p>3. Hürufilik cərəyanı.</p> <p>4. Azərbaycan "Müsəlman intibahı" mərkəzlərindən biri kimi.</p> <p>Mənbə: [1, 4, 14]</p>	2	
4	<p>Mövzu: Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin qurulması</p> <p>Plan:</p> <p>1. Səfəvi şeyxlərin Ərdəbil hakimiyyəti.</p> <p>2. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranmasının siyasi, ideoloji və ictimai-iqtisadi amilləri.</p> <p>3. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayıl (1501-1524).</p> <p>4. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin gərginləşməsi. Çaldıran döyüşü (1514). Mənbə: [2, 3, 4]</p>	4	
5	<p>Mövzu: Azərbaycan Səfəvilər dövləti I Şah Təhmasib dövründə</p> <p>Plan:</p> <p>1. I Şah Təhmasibin (1524-1576) daxili və xarici siyasəti. Şirvan (1538) və Şəkinin (1551) Səfəvilərə birləşdirilməsi.</p> <p>2. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1534-1555).</p> <p>3. Səfəvilər dövlətinin Böyük Moğol və Qərbi Avropa ölkələri ilə əlaqələri (XVI əsr)</p> <p>Mənbə: [9, 10, 11]</p>	2	
6	<p>Mövzu: Azərbaycan XVI əsrin sonu və XVII əsrin I yarısında</p> <p>Plan:</p> <p>1. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1578-1590). Yaxın və Orta Şərq uğrunda Səfəvi-Osmanlı mübarizəsi. 1590-cı il İstanbul müqaviləsi.</p> <p>2. I Şah Abbasın mərkəzi hakimiyyəti gücləndirmək siyasəti və islahatları.</p> <p>3. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1603-1612).</p> <p>4. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin yeni mərhələsi və 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsi.</p> <p>Mənbə: [9, 10, 11]</p>	4	
7	<p>Mövzu: Azərbaycan XVII əsrin II yarısında</p> <p>Plan:</p> <p>1. II Şah Abbasın (1642-1666) daxili və xarici siyasəti.</p> <p>2. Səfəvilər dövləti Şah Süleymanın hakimiyyəti (1667-1694) dövründə.</p> <p>3. Səfəvilər dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri və Osmanlı dövləti ilə münasibətləri.</p>	2	

	Mənbə: [1, 9, 10, 11]		
8	Mövzu: Azərbaycan Səfəvi dövlətinin inzibati quruluşu, ictimai və iqtisadi vəziyyəti Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dövlətin inzibati idarəetmə quruluşu. 2. Səfəvi ordusu. Yeni qoşun növlərinin yaradılması. 3. İqtisadi vəziyyət. Kənd təsərrüfatı. Torpaq mülkiyyət formaları. Sənətkarlıq sahələri. Şəhərlər və ticarət. Mənbə: [1, 4, 10, 11]	2	
9	Mövzu: XVI-XVII əsrlərdə Azərbaycan mədəniyyəti Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan dilinin inkişafı 2. Səfəvi hökmdarlarının mədəniyyətin inkişafında rolu. Şah İsmayıl Xətai. 3. Elmin inkişafı. Məktəb və maarif. Kitabxana işi. Ədəbiyyat. Memarlıq və incənət. Mənbə: [3, 7]	2	
10	Mövzu: XVIII əsrin əvvəllərində Azərbaycanın beynəlxalq vəziyyəti Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Şah Sultan Hüseynin (1694-1722) daxili və xarici siyasəti. 2. Osmanlı imperiyasının Qafqaz siyasəti. Şirvan usyanı. 3. I Pyotrun Xəzəryanı əyalətləri işğalı. Peterburq müqaviləsi (12 sentyabr 1723-cü il). 4. Osmanlı imperiyasının rus işğalına qarşı münasibəti. 1724-cü il İstanbul müqaviləsi. Mənbə: [1, 4, 14]	4	
11	Mövzu: Azərbaycan XVIII əsrin 30-40-cı illərində. Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Səfəvi dövlətinin süqutu. 2. Nadirin Rusiya və Osmanlılara qarşı mübarizəsi: Rəşt (1732), Kirmənşah (1732) və Gəncə (1735) müqavilələri. 3. Əfşar dövləti XVIII əsrin 40-cı illərində Mənbə: [1, 4, 10, 11, 12, 14]	2	
12	Mövzu: Azərbaycanın Şimal xanlıqları Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycanın Şimali xanlıqları 2. Şəkili Hacı Çələbi xan, Qubalı Fətəli xan və Qarabağlı İbrahim Xəlil xanın Azərbaycan torpaqlarını vahid dövlətdə birləşdirmə cəhdləri Mənbə: [1, 2, 13, 14, 15]	2	
13	Mövzu: Azərbaycanın Cənub xanlıqları Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycanın Cənub xanlıqları 2. Urmiyalı Fətəli xanın Azərbaycan torpaqlarını vahid dövlətdə birləşdirmə cəhdi Mənbə: [1, 2, 13, 14, 15]	2	
14	Mövzu: Azərbaycanın Rusiya və Qacarlar İrənı tərəfindən işğalının I mərhələsi Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. 1783-cü il Georgiyevski müqaviləsi. I Rusiya-Qacarlar müharibəsinin başlanması 2. 14 may 1805 Kürəkçay müqaviləsi. 3. Gülüstan müqaviləsi (12 oktyabr 1813) Mənbə: [1, 2, 14, 15]	2	
15	Mövzu: Azərbaycanın Rusiya ilə Qacarlar İrənı arasında bölüşdürülməsinin II mərhələsi Plan:	2	

	<p>1. II Rusiya-Qacarlar müharibəsi. Naxçıvan və İrəvan xanlıqlarının işğalı.</p> <p>2. 10 fevral 1828-ci il Türkmənçay müqaviləsi.</p> <p>3. Şimali Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalının nəticələri</p> <p>Mənbə: [1, 2, 14, 15]</p>		
16	<p>Mövzu: Şimali Azərbaycan XIX əsrin 30-40-cı illərində</p> <p>Plan:</p> <p>1. Çar Rusiyasının Şimali Azərbaycanda müstəmləkəçilik siyasəti. Komendant rejiminin tətbiqi</p> <p>2. Çar Rusiyasının köçürmə siyasəti. Ermənilərin kütləvi şəkildə Azərbaycan torpaqlarına yerləşdirilməsi.</p> <p>3. XIX əsrin 40-cı illərində keçirilən islahatlar</p> <p>Mənbə: [1, 2, 14, 15, 18]</p>	2	
17	<p>Mövzu: Şimali Azərbaycan XIX əsrin II yarısında</p> <p>Plan:</p> <p>1. XIX əsrin ikinci yarısında Şimali Azərbaycanda kapitalist münasibətlərinin yaranması.</p> <p>2. XIX əsrin 60-70-ci illərində Şimali Azərbaycanda burjua islahatları.</p> <p>3. Neft sənayesinin inkişafı.</p> <p>Mənbə: [1, 2, 14, 15, 18]</p>	2	
18	<p>Mövzu: Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində</p> <p>Plan:</p> <p>1. XX əsrin əvvəllərində sosial-iqtisadi və içtimai-siyasi vəziyyət</p> <p>2. Şimali Azərbaycanda mövcud quruluşa qarşı çıxışlar.</p> <p>3. Azərbaycan 1905-1907-ci il inqilabı dövründə. Çarizmin Azərbaycanda milli qırğın siyasəti.</p> <p>4. Şimali Azərbaycanda milli demokratik hərəkat. Milli partiyaların yaranması</p> <p>Mənbə: [1, 2, 15, 16, 18]</p>	2	
19	<p>Mövzu: Azərbaycan I dünya müharibəsi illərində</p> <p>Plan:</p> <p>1. Azərbaycan Qərb dövlətlərinin hərbi planında</p> <p>2. Azərbaycan I Dünya müharibəsi illərində</p> <p>3. 1917-ci il Oktyabr çevrilişi və Azərbaycanda siyasi vəziyyət</p> <p>Mənbə: [1, 2, 15, 16, 17, 18]</p>	1	
	Cəmi:	45 saat	

N	Keçirilən seminar mövzularının məzmunu	Seminar	Tarix
1	Mövzu: Azərbaycan Qaraqoyunlu dövləti	2	
2	Mövzu: Azərbaycan Ağqoyunlu dövləti	2	
3	Mövzu: Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin qurulması	2	
4	Mövzu: Azərbaycan XVI əsrin sonu və XVII əsrin I yarısında	2	
5	Mövzu: Azərbaycan XVII əsrin II yarısında	2	
6	Mövzu: Azərbaycan Səfəvi dövlətinin inzibati quruluşu, ictimai və iqtisadi vəziyyəti	2	
7	Mövzu: XVIII əsrin əvvəllərində Azərbaycanın beynəlxalq vəziyyəti	2	
8	Mövzu: Azərbaycanın Şimal xanlıqları	2	
9	Mövzu: Azərbaycanın Cənub xanlıqları	2	
10	Mövzu: Azərbaycan XVIII əsrin 30-40-cı illərində.	2	
11	Mövzu: Azərbaycanın Rusiya və Qacarlar İrəvan tərəfindən işğalının I mərhələsi	2	
12	Mövzu: Şimali Azərbaycan XIX əsrin 30-40-cı illərində	2	
13	Mövzu: Şimali Azərbaycan XIX əsrin II yarısında	2	
14	Mövzu: Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində	2	
15	Mövzu: Azərbaycan I dünya müharibəsi illərində	2	
	Cəmi:	30 saat	

XI .Fənn üzrə tələblər

Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, vərdiş və bacarıqları:

- Azərbaycan tarixi fənninin mövzuları ilə tanışlıq,
- Fənn üzrə problemlərinin araşdırılması və təhlilini aparmaq,
- Vətənimizin qədim və müasir tarixi məsələlərinin ardıcıl və əlaqəli izahına səy göstərmək
- Azərbaycan tarixi fənninin müxtəlif dövrlər üzrə problemlərinə diqqət yetirmək
- Milli dövlətçilik tarixi məsələlərə obyektiv yanaşmaq

XII Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminar, praktik tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII Fənn üzrə təlimin nəticələri

- Azərbaycan tarixinin aktual istiqamət və problemlərini mənimsəyir
- Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrlərini öyrənir
- Milli dövlətçilik tarixi və onun müxtəlif dövrlərdə spesifik xüsusiyyətlərini mənimsəyir
- Azərbaycan tarixinin vətənpərvərlik və azərbaycançılıq ideologiyaya yiyələnir
- Müasir Azərbaycan dövlətinin daxili və xarici siyasətlərinin əsas istiqamətlərini mənimsəyir
- Azərbaycan tarixinin öyrənilməsində müstəqil elmi bacarığına nail olur

XIV Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Qaraqoyunlu tayfalarının Təbriz uğrunda mübarizələri. Qaraqoyunlu dövlətinin yaranması.
2. Qaraqoyunlu Qara Yusifin dövlətinin daxili və xarici siyasəti.
3. Qaraqoyunlu-Osmanlı əlaqələri.
4. Qaraqoyunlu-Ağqoyunlu münasibətləri. Muş döyüşü (1467). Qaraqoyunlu dövlətinin süqutu.
5. Azərbaycan Ağqoyunlu dövlətinin yaranması.
6. Uzun Həsənin hakimiyyəti dövründə daxili və xarici siyasət.
7. Ağqoyunlu dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri ilə münasibətləri. Ağqoyunlu-Osmanlı münasibətləri.
8. Ağqoyunlu dövlətinin Şirvanşah və Səfəvilərlə münasibətləri. 1473-cü il Otluqbeli döyüşü və onun nəticələri. Əbhər sazişi (1500).
9. Ədəbiyyat: Qətran Təbrizi. Əfsələddin Xaqani. Nizami Gəncəvi. İzzəddin Həsənoğlu.
10. Azərbaycan "Müsləman intibahı" mərkəzlərindən biri kimi.
11. Səfəvi şeyxlərin Ərdəbil hakimliyi.
12. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranmasının siyasi, ideologiya və ictimai-iqtisadi amilləri.
13. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayıl (1501-1524).
14. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin gərginləşməsi. Çaldıran döyüşü (1514).
15. I Şah Təhmasibin (1524-1576) daxili və xarici siyasəti. Şirvan (1538) və Şəkinin (1551) Səfəvilərə birləşdirilməsi

II Kollektiv sualları:

1. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1534-1555).
2. Səfəvilər dövlətinin Böyük Moğol və Qərbi Avropa ölkələri ilə əlaqələri.
3. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1578-1590). Yaxın və Orta Şərq uğrunda Səfəvi-Osmanlı mübarizəsi. 1590-cı il İstanbul müqaviləsi.
4. I Şah Abbasın mərkəzi hakimiyyəti gücləndirmək siyasəti və islahatları.
5. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1603-1612).
6. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin yeni mərhələsi və 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsi.
7. II Şah Abbasın (1644-1666) daxili və xarici siyasəti.
8. Səfəvilər dövləti Şah Süleymanın hakimiyyəti (1667-1694) dövründə.
9. Səfəvilər dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri və Osmanlı dövləti ilə münasibətləri.
10. Səfəvi hökmdarlarının mədəniyyətin inkişafında rolu. Şah İsmayıl Xətai.
11. Elmin inkişafı. Məktəb və maarif. Kitəbxana işi. Ədəbiyyat. Memarlıq və incənət.
12. Şah Sultan Hüseynin (1694-1722) daxili və xarici siyasəti.

13. Osmanlı imperiyasının Qafqaz siyasəti. Şirvan usyanı.
14. I Pyotrun Xəzəryanı əyalətləri işğalı. Peterburq müqaviləsi (12 sentyabr 1723-cü il).
15. Osmanlı imperiyasının rus işğalına qarşı münasibəti. 1724-cü il İstanbul müqaviləsi.

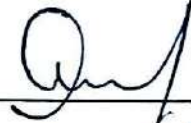
XVI. İmtahan sualları:

1. Qaraqoyunlu tayfalarının Təbriz uğrunda mübarizələri. Qaraqoyunlu dövlətinin yaranması.
2. Qaraqoyunlu Qara Yusifin dövlətinin daxili və xarici siyasəti.
3. Qaraqoyunlu-Osmanlı əlaqələri.
4. Qaraqoyunlu-Ağqoyunlu münasibətləri. Muş döyüşü (1467). Qaraqoyunlu dövlətinin süqutu.
5. Azərbaycan Ağqoyunlu dövlətinin yaranması.
6. Uzun Həsənin hakimiyyəti dövründə daxili və xarici siyasət.
7. Ağqoyunlu dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri ilə münasibətləri. Ağqoyunlu-Osmanlı münasibətləri.
8. Ağqoyunlu dövlətinin Şirvanşah və Səfəvilərlə münasibətləri. 1473-cü il Otluqbeli döyüşü və onun nəticələri. Əbhər sazişi (1500).
9. Ədəbiyyat: Qətran Təbrizi. Əfsələddin Xaqani. Nizami Gəncəvi. İzzəddin Həsənoğlu.
10. Azərbaycan "Müsəlman intibahı" mərkəzlərindən biri kimi.
11. Səfəvi şeyxlərin Ərdəbil hakimliyi.
12. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranmasının siyasi, ideologiya və ictimai-iqtisadi amilləri.
13. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayıl (1501-1524).
14. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin gərginləşməsi. Çaldıran döyüşü (1514).
15. I Şah Təhməsinin (1524-1576) daxili və xarici siyasəti. Şirvan (1538) və Şəkinin (1551) Səfəvilərə birləşdirilməsi.
16. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1534-1555).
17. Səfəvilər dövlətinin Böyük Moğol və Qərbi Avropa ölkələri ilə əlaqələri.
18. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1578-1590). Yaxın və Orta Şərqlə uğrunda Səfəvi-Osmanlı mübarizəsi. 1590-cı il İstanbul müqaviləsi.
19. I Şah Abbasın mərkəzi hakimiyyəti gücləndirmək siyasəti və islahatları.
20. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1603-1612).
21. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin yeni mərhələsi və 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsi.
22. II Şah Abbasın (1644-1666) daxili və xarici siyasəti.
23. Səfəvilər dövləti Şah Süleymanın hakimiyyəti (1667-1694) dövründə.
24. Səfəvilər dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri və Osmanlı dövləti ilə münasibətləri.
25. Səfəvi hökmdarlarının mədəniyyətin inkişafında rolu. Şah İsmayıl Xətai.
26. Elmin inkişafı. Məktəb və maarif. Kitabxana işi. Ədəbiyyat. Memarlıq və incənət.
27. Şah Sultan Hüseynin (1694-1722) daxili və xarici siyasəti.
28. Osmanlı imperiyasının Qafqaz siyasəti. Şirvan usyanı.
29. I Pyotrun Xəzəryanı əyalətləri işğalı. Peterburq müqaviləsi (12 sentyabr 1723-cü il).
30. Osmanlı imperiyasının rus işğalına qarşı münasibəti. 1724-cü il İstanbul müqaviləsi.
31. Səfəvi dövlətinin süqutu.
32. Nadirin Rusiya və Osmanlılara qarşı mübarizəsi: Rəşt (1732), Kirmanşah (1732) və Gəncə (1735) müqavilələri.
33. Əfşar dövləti XVIII əsrin 40-cı illərində
34. Azərbaycanın Şimali xanlıqları
35. Azərbaycanın Cənub xanlıqları
36. 1783-cü il Georgiyevski müqaviləsi. I Rusiya-Qacarlar müharibəsinin başlanması. 14 may 1805 Kürəkçay müqaviləsi.
37. Gülüstan müqaviləsi (12 oktyabr 1813)
38. II Rusiya-Qacarlar müharibəsi. Naxçıvan və İrevan xanlıqlarının işğalı.
39. 10 fevral 1828-ci il Türkmənçay müqaviləsi.
40. Şimali Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalının nəticələri
41. Çar Rusiyasının Şimali Azərbaycanda müstəmləkəçilik siyasəti. Komendant rejiminin tətbiqi
42. Çar Rusiyasının köçürmə siyasəti. Ermənilərin kütləvi şəkildə Azərbaycan torpaqlarına yerləşdirilməsi.
43. XIX əsrin 40-cı illərində keçirilən islahatlar
44. XIX əsrin ikinci yarısında Şimali Azərbaycanda kapitalist münasibətlərinin yaranması.
45. XIX əsrin 60-70-ci illərində Şimali Azərbaycanda burjuva islahatları.

46. Şimali Azərbaycanda mövcud quruluşa qarşı çıxışlar.
47. Azərbaycan 1905-1907-ci ilinqilabı dövründə. Çarizmin Azərbaycanda milli qırğın siyasəti.
48. Şimali Azərbaycanda milli demokratik hərəkat. Milli partiyaların yaranması
49. Azərbaycan I Dünya müharibəsi illərində
50. 1917-ci il Oktyabr çevrilişi və Azərbaycanda siyasi vəziyyət

"Azərbaycan tarixi-2" fənninin sillabusu 6001019-Tarix və coğrafiya müəllimliyi ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib olunmuşdur.

Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (13 fevral 2026-cı il, protokol № 6).

Mühazirə müəllimi: dos.R.H.İbadov

Seminar müəllimi: m.N.S.Əbilova

Kafedra müdiri: dos.K.F.Mahmudov